

Politisk fargeblindhet

Taler

Harald 5

Dato

24 oktober 2013

Sted

Slottet

Omstendigheter

Hans Majestet Kongens tale ved Stortingsmiddagen

- 1 Stortingspresident,
Folkets representanter,

Det er en glede for Dronningen og meg å ønske dere alle hjertelig velkommen til
5 Slottet. Det er en lang og kjær tradisjon dette. Siden 1906 har vi hatt skikken
med at stortingsrepresentantene benker seg til bords når høsten er på plass. Et
spesielt velkommen til dere som ikke har vært her før, og som også er nye på
Stortinget. Dette er en av de anledningene i året vi gleder oss mest til, og vi håper
det er gjensidig.

10

Dere har alle en lang valgkamp bak dere, og mange er kanskje fortsatt litt farget
av utfallet. Noen omtalte valgdagen som en blåmandag for de rødgrønne. Her
på Slottet er vi jo som kjent fargeblinde - i hvert fall politisk. Uansett farge: Det
er godt å se dere alle sammen.

15

I år er det ekstra stas å invitere til middag, siden vi kan ta i bruk en splitter ny
slottplass. Planen var at den skulle stå ferdig til Grunnlovsjubileet i 2014. I
stedet ble den åpnet i dag, et halvt år før tiden og flottere enn jeg kunne tenke
meg. Nå har folket fått sin plass, tror jeg den forrige stortingspresidenten ville
20 sagt. La meg benytte anledningen til å takke våre myndigheter for raushet og
velvilje. Takk til Stortinget, Regjeringen, Statsbygg, Oslo Kommune og
Riksantikvaren.

25

Under fjorårets middag for Stortinget gjorde jeg et lite poeng av at vi måtte
nesten ned til Løvebakken for å hente Slottplassen tilbake hver gang det hadde
regnet. Jeg skal passe meg vel for nye verbale krumspring. Slikt kan tydeligvis
fort bli dyrt for regjeringen. Både Dronningen og jeg har vel fortsatt noen

tanker om ting vi gjerne skulle ha sett bli realisert. Så dersom

30 Stortingspresidenten opplever en noe fåmælt vertinne, er det altså bare fordi Dronningen etter beste evne holder inne med alle sine gode ideer.

Slottsplassen er blitt riktig flott - lys og fin. Vi håper nå at den holder seg der den skal være, og at ikke alt renner ut i sand. Og så satser vi på at plassen ikke frister
35 til alt for friske bilturer nedover trappen foran Karl Johan-statuen, slik det har skjedd ved tidligere middager her på Slottet. Dette gjelder også for de av dere med ny erfaring som taxisjåfør.

40

Også dette har året har inntrykkene nærmest stått i kø for oss i Kongefamilien.

Noen mener at man må reise og oppleve verden for å finne seg selv. Hos meg kom denne erkjennelsen sent, men godt. I april fant jeg meg selv da jeg var gjest
45 noen dager hos en indianerstamme dypt inne i Amazonas jungel. Jeg kom tilbake med dyp respekt for mitt vertskap og den verden de lever i. Og samtidig hadde jeg fått virkeliggjort en guttedrøm.

I august fant jeg også meg selv i jungelens motstykke da jeg besøkte Svalbard.
50 Om jeg ikke stirret isødets konge - isbjørnen - i hvitøyet, så skuet jeg ham i hvert fall på hårene. Heldigvis var nok jeg mer interessert i ham enn han var i meg.

Begge besøkene aktualiserte klimaproblemene vi står overfor i vår tid. Jeg fikk selv se hvordan hogsten påvirker livet i regnskogen, og hva den stadig minkende
55 isen på Svalbard gjør med økosystemet der. Miljøutfordringene kjenner ingen grenser. Det gjør heller ikke internasjonal terrorisme, som traff Norge da vi mistet fem av våre i In Amenas. Klima og terror viser at vi ikke kan isolere oss fra de andres utfordringer, men arbeide på tvers av landegrensene. Dilemmaene blir større - verden stadig mindre.

60

Fra det svært alvorlige til det veldig hyggelige: Vår tradisjonsrike fylkestur er et av årets høydepunkter. Da slår det oss hvor utadvendte, livskraftige og levende mange lokalsamfunn i Norge er. Her er det ikke fremtidspessimisme og
65 fraflytting som rår, men glede over hverdagen og en åpen holdning til innflyttere og påvirkning utenfra. I år fikk vi god anledning til å oppleve dette under vår fylkestur i Sør-Trøndelag. Det er slike sterke og varme møter med

mennesker over hele landet som gjør at vår gjerning føles så meningsfull.

- 70 Så godt som vi selv blir mottatt overalt, er Dronningen og jeg også opptatt av å
invitere folk inn på de kongelige eiendommene. På tross av at Slottsplassen har
vært stengt, har flere enn i fjor besøkt Slottet i regi av Åpent Slott. På Oscarshall
har vi åpnet for kyststien rundt Bygdøy, og inviterer nå publikum inn også fra
sjøsiden. Dessuten er det kommet til både en hyggelig liten kafé og et flott galleri
75 - helt etter Dronningens ønske.

- Sammen med det svenske kongeparet fikk vi tidligere i år også oppleve nord-
norsk gjestfrihet og fantastisk natur da vi besøkte Troms. Det er hyggelig å
kunne fastslå hvor nært og godt vi i dag lever sammen som naboland. Når vi nå
80 skal feire 200-årsjubileet for vår Grunnlov, kan det være nyttig å huske på at vi
samtidig feirer sammenhengende fred mellom de nordiske land i 200 år. Like
selvfølgelig som dette er i dag, ville det virket usannsynlig i 1814.

- Vi har markert flere nasjonale jubileer i år. Stemmerettsjubileet ligger jo
85 Stortinget ekstra nær. Den 11. juni var det 100 år siden norske kvinner fikk full
stemmerett på lik linje med menn. Jubileet ga anledning til å reflektere over
grunnleggende sider ved vårt demokrati og samfunnssystem. Kanskje også over
hvor kort tid det tross alt er siden rettigheter vi i dag tar for gitt, ble kjempet
frem. Fra Slottets side ga det oss et ekstra perspektiv at en av jubileets fire store
90 kvinner, Camilla Collett, bivåner oss fra sin sokkel bare noen meter unna.

- 150-årsjubileet for Edvard Munchs fødsel har også preget året, med blant annet
en enestående jubileumsutstilling i Oslo og prosjekter i de åtte kommunene
Munch hadde særlig tilknytning til. Jeg tror jubileet har gitt oss viktige impulser
95 til hvordan vi kan forvalte en stor, nasjonal arv - som til syvende og sist tilhører
hele verden. Vi hører at nesten en halv million mennesker kjente sin
besøkelsestid, og folk stod i kø i Oslo. Vi får håpe de siste også kom seg inn. Med
et skrik, så å si.

- 100 Avslutningsvis er det svært hyggelig å rapportere om meget gode tall for
utstillingene fra De kongelige samlinger. Den kongelige reise - regjeringens gave
da Dronningen og jeg fylte 75 år i fjor - har gått land og strand rundt. Over 115
000 mennesker har sett de seks utstillingene. Noen steder har de til og med satt
besøksrekord ved museene. Det gleder oss stort at vi kan dele denne flotte gaven
105 med det norske folk.

110 Stortingspresident,
Gode stortingsrepresentanter,

Stortingets persongalleri skifter og konstellasjonene endres. Når landets lover skal formes, utveksles det ikke bare småprat mellom nye og erfarne
115 representanter. Da er det viktig å huske på at man i tillegg bør ha det hyggelig - også på Løvebakken. Nils Kjær skriver om dette i komedien "Det lykkelige valg" fra 1913. Lavinia har stilt til valg og svært uventet fått plass på Tinget. Hennes mann, stortingsrepresentant Celius, sier til henne - for altså 100 år siden:

120 "Men tenk deg selve Stortinget, tenk deg de lange, lyse måneder da vi sitter på Stortinget. Lavinia, Lavinia - der er det godt å sitte."

Jeg håper dere får noen gode år på Tinget - og ønsker Stortingets president og hver enkelt representant lykke til med det viktige arbeidet dere skal gjøre til beste
125 for land og folk!

Jeg utbringer Stortingets og fedrelandets skål!

130 **Kilde**
www.slottet.no

Emner
Festtale, Kongehuset, Kongeparet, Storting

135 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/politisk-fargeblindhet>

140